

(Derde) toespraak n.a.v. de derde editie van de wedstrijd voor grafiek Hilde Demedts

Dames en heren,
Waarde genodigden,
collegae kunstenaars en grafici,

ik heet u allen welkom voor de derde uitreiking van de Prijs voor grafiek Hilde Demedts.

Meteen, qua expositieruimte ook de meest glamoureuze, nu we te gast zijn hier in het mooie museum van Deinze en Leiestreek.
Hedendaagse grafiek verdient haar plaats in een museum, ik kom daar straks nog even op terug

Voor diegenen onder U die voor het eerst deelnemen, of hier voor het eerst aanwezig zijn, schets ik een kort historiek betreffende de Prijs.

Het Fonds Hilde Demedts werd opgericht ter nagedachtenis van de (te) jong gestorven grafica Hilde Demedts. Hilde werd geboren in 1960 hier in Deinze, en volgde na haar humaniora, grafiek aan het St.-Lucasinstituut te Gent, en later ook nog tekenen en schilderen aan de Stedelijke Academie, alhier.
Haar hele leven bleef ze een grote liefde voor het medium grafiek koesteren...

Na haar overlijden in 2009 wou haar echtgenoot Dirk Huys de herinnering aan haar levend houden op een concrete, tastbare manier. Dit heeft hem er uiteindelijk toe gebracht contact op te nemen met de Koning Boudewijnstichting, teneinde een fonds op te richten, dat Hildes naam zou dragen.

Het Fonds Hilde Demedts heeft tot doel de beoefening van de "klassieke" grafische kunst te stimuleren, en zelfs te ondersteunen, en dit door middel van een wedstrijd die om de 2 jaar uitgeschreven wordt.

Eenieder, die de Vrije grafische kunsten beoefent, of als volwaardig artistiek medium weet te implementeren binnen zijn oeuvre, kan deelnemen. Er geldt geen leeftijdsbeperking. Het fonds zorgt tevens voor promotie van de deelnemers aan de wedstrijd door het organiseren van een tentoonstelling van de geselecteerde en bekroonde werken, en uiteraard in het voorzien van 2 geldprijzen, respectievelijk een Eerste van 2500 euro, een Tweede van 1000 euro, en desgevallend een Eervolle Vermelding.

Sarah Reyn, die optreedt als vertegenwoordiger van de KBS, was aanwezig bij de jurering, net als Marijke Demedts, zus van Hilde, en Dirk Huys.

Verder stelde het Fonds een jury samen bestaande uit Paul Reniere, Martine Depla en Geert Opsomer, allen eminente kunstenaars in hun vakgebied, en deskundig op het vlak van Vrije Grafiek. Verder nog aanwezig : Jan Dhaese, van de gelijknamige galerie te Gent, en mezelf, nog steeds uw dienaar, eveneens graficus.

De beoordeling vond plaats woensdag 3 december jl. hier in het museum, waarbij ik meteen de stad Deinze, én het museum van Deinze en Leiestreek oprecht wens te bedanken voor het mogelijk maken van dit alles.

Een groot aantal kandidaten heeft zich ingeschreven voor deze derde editie, wat bewijst dat de Prijs meer en meer bekendheid genereert binnen het grafische kunstenmilieu.

Het maakt de taak van de juryleden er niet eenvoudiger op

De jury besteedde veel aandacht aan zowel techniek, als aan persoonlijke interpretatieve van het medium. De werken werden anoniem getoond, zodanig dat de jury op geen enkele manier beïnvloed kon worden, of over enige voorkennis van deelnemers beschikte.

Het Hedendaagse kunstenlandschap was nog nooit zo gediversifieerd, en dat was ook merkbaar aan de inzendingen. We zagen grafiek vertrekkend vanuit een heel klassieke beelding, tot abstracties en zelfs installatoire ingrepen, tot werken refererend naar een fotografische vormtaal.

En over dat heterogene aanbod, en de plaats van grafiek in een museum, wil ik toch nog even iets kwijt :

Hoe vaak zien we grafiek in een museum voor Hedendaagse Kunst ?

Laat ons eerlijk zijn : vrijwel nooit! Ik moet (uit persoonlijke ervaring) al teruggaan naar een tentoonstelling van grafiek van het Duitse Expressionisme, om een expo te vinden waarbij het medium als een relevant en gelijkwaardig artistiek beeldingsmiddel werd beschouwd!

Als er als eens grafisch werk van een (bekende, beroemde) hedendaagse kunstenaar te zien is, dan is het meestal in een antichambre van de tentoonstellingsruimte, als aanvulling bij ander, zgn. "belangrijker" werk.

De grafiek wordt gereduceerd tot "print" en "multiple" (meestal op grote oplages), beschikbaar voor de kneusjes die het budget niet hebben om een origineel werk van de meester te kopen...

Dit doet al te zeer afbreuk aan dit prachtige medium.

Hoe komt dit toch? Ligt het aan de grafici zèlf? Té veel gefocust op het louter technische, en te weinig met het artistiek-inhoudelijke bezig?

De curatoren : steeds op zoek zijnde naar telkens meer sensationelere installaties, projecten, manifestaties, “pour épater le bourgeois”, om Cézanne te parafraseren?

Het bescheiden en arbeidsintensieve medium grafiek blijft té vaak in de schaduw, en slaagt er nauwelijks in om het tij te keren.

Ik doe hierbij dan ook een oproep, zowel aan de tentoonstellingsmakers, maar ook aan de kunstenaars zèlf, om de grafische Kunst terug voluit haar rol te laten spelen, en op het voorplan te brengen, in evenwaardigheid met àlle mogelijke andere beeldende middelen!

De tentoonstelling in dit museum, is alvast een begin

En dan komt nu het moment waarop wij allen in spanning wachten, nl. : de uitreiking van de prijzen.

De Eerste Prijs zal uitgereikt worden door Marijke Demedts, de Tweede door Dirk Huys. Ook deze keer heeft de jury beslist om een Eervolle Vermelding toe te kennen.

Ik moet zeggen, het heeft terug voor behoorlijk wat discussie gezorgd, en eindeloos overlopen van de geselecteerde werken, vóór de jury tot een eenparige beslissing kon komen. Toch was het werk van de eerste laureaat reeds van in het begin in het vizier gekomen.

Het betreft een werk in hoogdruk, op groot formaat (wat ik – ten persoonlijke titel – alleen maar kan toejuichen), waarover de deelnemer het volgende liet optekenen : “Het optisch en fysisch gedrag van water kan dat wat vertrouwd is, plots geheimzinnig maken. Deze verschijning van realiteit en reflectie, de ongrijpbaarheid en de onmogelijkheid om dit te vatten leidt tot een metafoor voor een be- of vervreemdende wereld”.

Dames en Heren, de Eerste Prijs gaat naar het werk “Lost in reality” van KAAT VAN DOREN!

De Tweede prijs gaat naar iemand die in de eerste editie van onze wedstrijd ook reeds present was, en zelfs een bekroning haalde!

We stellen met vreugde vast dat deze candidate zich verder bekwaamt in het medium diepdruk, en langzaam maar zeker een eigen parcours uitstippelt, gedragen door een heel persoonlijke beeldtaal.

De laureate schreef over haar bekroonde werk het volgende : “Een detail van donkere geschiedenis, log gevangen tussen touw en karton, krijgt dynamiek door het contrast met de etiketten, die ritmisch en licht poëtisch enige vrijheid genieten. Dergelijke kaartjes dienen de informatie in een archief toegankelijk te maken, doch ze werden van elke functie ontdaan, aangezien ze hier zo goed als blanco zijn ...”

Dames en heren, de Tweede Prijs gaat naar KIM GHEUENS, met haar werk "Footnotes"!

De Eervolle Vermelding, tenslotte, gaat naar een werk van een kandidaat die het etsen ook stevig onder de knie heeft. De mysterieuze sfeer, gekoppeld aan een fijnzinnig toegepaste techniek, geven de werken een heel eigen verschijningsvorm. Deze selectie, zeg maar bekroning, dient dan ook in de eerste plaats als een aanmoediging voor deze deelnemer, om verder te gaan op het ingeslagen pad.

De Eervolle Vermelding is voor het werk "Sky Burial" van KEVIN VAN WONTERGHEM!

Als laatste rest mij nog, waarde genodigden, om een dankwoord uit te spreken tot allen die dit initiatief mede mogelijk gemaakt hebben :

Allereerst, de juryleden, verder Leen en Geert Vercaemer voor de ophanging van de geselecteerde werken, de stad Deinze, en dit mooie museum, Annick De Splenter van de Gentse stadsbrouwerij GRUUT, en tenslotte, heel belangrijk, een vermelding dat deze prijs mogelijk is dankzij giften aan het fonds die vanaf 40 euro fiscaal aftrekbaar zijn

Mijn dank, tenslotte, voor uw aandacht.

Peter De Koninck.

11 december 2014.